

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Zdeňka Kühna, soudce Ondřeje Mrákoty a soudkyně Michaely Bejčkové v právní věci žalobkyně: **České dráhy, a.s.**, nábřeží Ludvíka Svobody 1222/22, Praha 1 – Nové Město, proti žalovanému: **Úřad pro ochranu osobních údajů**, Pplk. Sochora 727/27, Praha 7 - Holešovice, za účasti osoby zúčastněné na řízení: **JUDr. T. V.**, Wellnerova 1322/3, Olomouc, proti rozhodnutím žalovaného ze dne 27. 7. 2021, čj. UOOU-01500/21-8 a ze dne 9. 9. 2021, čj. UOOU-01500/21-10, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 21. 1. 2022, čj. 18 A 84/2021-129,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.
- III.** Osoba zúčastněná na řízení **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] V nynější věci se NSS zabývá otázkou, zda může povinný subjekt odložit žádost o informace podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, jen proto, že žadatelem je advokát, který informaci žádá pro účely poskytování právních služeb, a povinný subjekt nezná identitu klienta tohoto advokáta (tj. potenciálního příjemce poskytnuté informace).

[2] Advokát JUDr. T. V. (nyní osoba zúčastněná na řízení) se žádostí ze dne 22. 2. 2021 domáhal po žalobkyni (povinný subjekt) poskytnutí řady informací týkajících se smlouvy o projektu uzavřené mezi žalobkyní, společností Smíchov Station Development, s.r.o. a společností SG Project Management, s.r.o. (blíže k požadovaným informacím srov. bod 3 rozsudku městského soudu). Žalobkyně v zákonem stanovené lhůtě *ani žadateli neposkytla informace, ani neodmítla žádost*. Místo toho jej vyzvala podle § 14 odst. 5 písm. a) zákona o svobodném přístupu k informacím k tomu, aby doložil buď plnou moc pro zastupování svého klienta,

nebo upřesnil, že o informace žádá jako fyzická osoba. Poté, co žadatel výzvě nevyhověl, žalobkyně žádost *odložila*. Žalobkyni totiž vadilo právě to, že advokát (žadatel) neuvedl, kdo je jeho klientem a kdo bude konečným příjemcem poskytnuté informace. Proti postupu žalobkyně proto podal žadatel dvě stížnosti. O nich rozhodl žalovaný dvěma rozhodnutími, v nichž žalobkyni vždy podle § 16a odst. 6 písm. b) zákona o svobodném přístupu k informacím přikázal, aby ve lhůtě 15 dnů ode dne doručení rozhodnutí *vyřídila* žádosti žadatele.

[3] Žalobkyně se proti rozhodnutí žalovaného bránila žalobou u městského soudu. Ten nejprve její žalobu usnesením odmítl. NSS ale usnesení městského soudu zrušil rozsudkem ze dne 30. 11. 2021, čj. 10 As 450/2021-32, a vrátil městskému soudu věc k dalšímu řízení. NSS totiž upozornil, že v daném případě žalobkyně byla oprávněna podat správní žalobu. Městský soud nyní žalobu již projednal, ale zamítl ji. Dle soudu byl žadatel v žádosti o poskytnutí informací jednoznačně identifikován. Žalobkyně nemohla mít pochybnosti o tom, koho za žadatele považovat – žadatelem byl právě JUDr. T. V. Žalobkyně proto nebyla oprávněna za dané situace žadatele vyzývat k doložení plné moci.

II. Shrnutí argumentů kasační stížnosti a vyjádření žalovaného a osoby zúčastněné

[4] Žalobkyně (stěžovatelka) proti rozsudku městského soudu podala kasační stížnost z důvodu podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Podstatou kasační stížnosti je stěžovatelčin nesouhlas s tím, že by měla v řízení podle zákona o svobodném přístupu k informacím vůbec jednat s účastníkem, jehož totožnost jí není známa. Podle stěžovatelky totiž není v nynější věci skutečným žadatelem advokát, ale jeho (pro stěžovatelku neznámý) klient. Na tento argument pak stěžovatelka navazuje řadou dalších námitek. Mimo jiné tvrdí, že městský soud vytvořil precedent, který zcela popírá právní úpravu zastoupení v Česku, a že žádost o informace může být využita jejími konkurenty.

[5] Žalovaný se k samotné kasační stížnosti nevyjádřil. JUDr. V. (osoba zúčastněná na řízení) pak navrhl kasační stížnost zamítnout. Podle něj mu postavení advokáta nebrání žádat o informace podle zákona o svobodném přístupu k informacím. Zdůraznil také, že stěžovatelka o jeho žádostech ani přes opakované příkazy žalovaného nerozhodla.

III. Právní hodnocení Nejvyššího správního soudu

[6] Kasační stížnost je přípustná, má požadované náležitosti, byla podána včas a osobou oprávněnou. Důvodnost kasační stížnosti NSS posoudil v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.); neshledal přitom vady, jimiž by se musel zabývat i bez návrhu.

[7] Kasační stížnost není důvodná.

[8] Jádrem sporu v nynější věci je, zda měla stěžovatelka jako povinný subjekt o žádosti o informace věcně rozhodnout, nebo jestli správně vydala výzvu podle § 14 odst. 5 písm. a) zákona o svobodném přístupu k informacím a následně žádost odložila. Žalovaný i městský soud dospěli ke správnému závěru, že stěžovatelka měla o žádosti věcně rozhodnout.

[9] V první řadě ani ze zákona o svobodném přístupu k informacím, ani z žádného jiného zákona neplyne, že by žadatel, který je advokátem, mohl o informace žádat jen jako zástupce třetí osoby (svého klienta). Podle § 14 odst. 2 zákona o svobodném přístupu k informacím musí být z žádosti *zřejmé, kterému povinnému subjektu je určena, a že se žadatel domáhá poskytnutí informace ve smyslu tohoto zákona*. Podle § 14 odst. 5 písm. a) zákona je pak namíste přistoupit k vydání výzvy k doplnění žádosti (a případně následně žádost odložit) teprve tehdy, *brání-li nedostatek údajů*

o žadateli podle odstavce 2 postupu vyřízení žádosti o informaci podle tohoto zákona, zejména podle § 14a nebo 15. Jak již trefně uvedl městský soud (srov. bod 65 napadeného rozsudku), zákon o svobodném přístupu k informacím tím jednak brání podávání anonymních žádostí, jednak zajišťuje, že o žádostech bude možné rozhodnout způsobem, který zákon předvídá [poskytnutí informace nebo odmítnutí žádosti, na které § 14 odst. 5 písm. a) výslovně upozorňuje].

[10] V případě nyní posuzované žádosti o informace ale nebylo nutné jakkoli pochybovat o tom, že se žadatel identifikoval dostatečně (uvedl svůj titul, jméno a příjmení, datum narození a místo trvalého pobytu, zároveň uvedl, že je advokát, a poskytl i adresu svého sídla a IČO). Stejně tak dal jasně najevo, že o informace žádá podle zákona o svobodném přístupu k informacím a že žádost podal vlastním jménem, nikoli jako něčí zástupce. Pro vyřízení žádosti to mělo stačit. Naopak stěžovatelka svým postupem vlastně dovozuje výjimku (z povinnosti žádost o informace posoudit a vyřídit), která v zákoně o svobodném přístupu k informacím jednoduše není.

[11] Nic jiného neplyne ani z odkazu na zákon č. 85/1996 Sb., o advokacii. Zaprvé, jak již také správně uvedl městský soud, podle § 1 odst. 2 tohoto zákona nekončí „výkon advokacie“ u zastupování klientů v tom či onom řízení, ale spočívá též v *udělování právních porad, sepisování listin, zpracovávání právních rozborů* a dalších formách právní pomoci. Zadruhé, zákon o svobodném přístupu k informacím v zásadě nijak nerozlišuje, v jakém postavení se žadatel informací domáhá, zda tak činí jako podnikatel (zde advokát), nebo jako soukromá osoba. Jak také správně uvedl městský soud, i kdyby měla stěžovatelka pochybnost o tom, zda JUDr. V. podal žádost jako soukromá osoba, nebo jako advokát (v řízení o žalobě JUDr. V. upřesnil, že šlo o druhou možnost), nebránilo to vyřízení žádosti zákonem předvídaným způsobem.

[12] Tyto úvahy rozhodně nebourají koncepci zastoupení v českém právním řádu, nemění povahu správního řízení a neupírají stěžovatelce právo namítat podjatost soudu, jak stěžovatelka tvrdí v kasační stížnosti. Žadatelem (a to žadatelem „skutečným“) pro účely nynější věci byl advokát JUDr. V. Právě on pak byl správně účastníkem řízení, ve kterém žalovaný vydal napadená rozhodnutí, i účastníkem řízení o žalobě jako osoba zúčastněná. Žádný „skrytý“ účastník ve správním či soudním řízení nebyl. Naopak úvahami o tom, „pro koho“ vlastně advokát informace chce, se stěžovatelka blíží vyžadování toho, aby žadatel o informace svou žádost *zdůvodnil*. Nic takového ale zákon o svobodném přístupu pro samotné *vyřízení* žádosti (poskytnutím informace či odmítnutím) nevyžaduje.

[13] Podobně jako městský soud též NSS připomíná, že žádostmi advokátů (kteří své klienty neuvádějí) se správní soudy zabývají běžně, aniž by při tom vznikaly problémy ohledně toho, zda měly povinné subjekty žádosti vůbec věcně posuzovat (srov. např. rozsudek ze dne 3. 2. 2021, čj. 10 As 411/2020-34, bod 18, nebo ze dne 18. 8. 2020, čj. 10 As 115/2020-44, věc *Advokátní kancelář Nespala*).

[14] Důvodná není ani zbývající část kasačních námitek, kterými stěžovatelka především upozorňuje, že informace, které jako povinný subjekt poskytne, mohou využít její konkurenti (o kterých ale neví právě proto, že o informace žádá advokát). Ani tím totiž nemůže odůvodnit, že o žádosti JUDr. V. (dosud) *věcně* nerozhodla.

[15] Stěžovatelka má pravdu, že je v nezvyklém postavení. Je totiž nositelem kompetence (podle zákona o svobodném přístupu k informacím) jako správní orgán, zároveň je ale osobou (obchodní korporací) mající veřejné subjektivní právo (a povinnost) poskytovat informace jen způsobem a v rozsahu vyžadovaném zákonem o svobodném přístupu k informacím (k tomu srov. výše cit. rozsudek 10 As 450/2021, body 9 a 12, a již dřívější rozsudek ze dne 19. 11. 2020,

10 As 244/2020-40, č. 4112/2021 Sb. NSS, *Prostor Prostějov*, body 14 a 17). NSS ani obecně nevykládá, že žádosti o informace směřované stěžovatelce nemusí být vedené nějakým bohužel záměrem, ale naopak snahou získat citlivé obchodní informace a konkurenční převahu.

[16] Veškeré úvahy v tomto směru si však stěžovatelka jako povinný subjekt musí nechat až na rozhodování o tom, zda informace žadateli poskytne, nebo zda žádost odmítne. Právě neposkytnutím informace totiž může stěžovatelka podle § 9 zákona o svobodném přístupu k informacím chránit svá obchodní tajemství (odmítnutí žádosti z důvodu ochrany obchodního tajemství, nikoli nevyřízení žádosti, se také týkalo jiné rozhodnutí žalovaného na č. l. 40 spisu městského soudu, kterým též stěžovatelka argumentovala). Je to nevyhovění žádosti, které podle judikatury připadá v úvahu u zneužití práva podat žádost o informace (byť tuto možnost NSS vykládá restriktivně; srov. např. rozsudek ze dne 7. 12. 2021, čj. 4 As 332/2021-35, zejména body 21-22 a judikaturu tam citovanou). NSS koneckonců umožnil vzít v této fázi rozhodování v potaz i to, že o informace požádal advokát a že získané informace chtěl využít při výkonu advokacie (srov. již citovaný rozsudek 10 As 411/2020, body 16-18, byť jde o okolnosti odlišné od nynější věci). Ve všech případech se ale povinný subjekt musí dostat k tomu, že již bude rozhodovat o poskytnutí nebo neposkytnutí informace.

[17] Vydáním výzvy podle § 14 odst. 5 písm. a) zákona o svobodném přístupu k informacím, ač pro to nebyl důvod, a následným odložením žádosti o informace stěžovatelka vykročila z mezí postupu předvídaného zákonem. Stěžovatelka se zároveň vyhnula přesně té fázi rozhodování o žádosti, ve které mohla např. označit požadované informace za obchodní tajemství, žádosti nevyhovět pro zneužití práva nebo informace neposkytnout z jiného důvodu. NSS v nynější věci nechce (a ani nemůže) předjímat, jak by stěžovatelka žádost věcně posoudila, jakou roli by v jejím rozhodování mělo mít podání žádosti advokátem „bez klienta“ a zda by její důvody byly dostatečné pro odmítnutí žádosti. Bude nicméně právě na stěžovatelce, aby nyní žádost o informace konečně vyřídila, jak jí to správně přikázal v napadeném rozhodnutí žalovaný.

IV. Závěr a náklady řízení

[18] S ohledem na výše uvedené NSS zamítl kasační stížnost jako nedůvodnou (§ 110 odst. 1 věta poslední s. ř. s.). NSS již nerozhodoval o návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti, protože již ve lhůtě pro posouzení tohoto návrhu rozhodl ve věci samé.

[19] O náhradě nákladů řízení rozhodl podle § 60 odst. 1 a odst. 5 za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatelka nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, neboť ve věci neměla úspěch; žalovanému nad rámec běžné úřední činnosti žádné náklady nevznikly. Osoba zúčastněná na řízení nemá právo na náhradu nákladů řízení, protože jí soud neuložil žádnou povinnost, v souvislosti s níž by jí nějaké náklady vznikly.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 3. března 2022

Zdeněk Kühn
předseda senátu